

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ: 159/2005
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' ΤΜΗΜΑ
Συνεδρίαση της 23-3-2005

ΣΥΝΘΕΣΗ :

Πρόεδρος : Ιωάννης Πράσιнос, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι : Θεόδωρος Θεοφανόπουλος, Χρήστος Θωμόπουλος, Ευάγγελος Τριτάς, Ιωάννης Μάσβουλας, Βλάσιος Βούκαλης, Θεόδωρος Ηλιάκης, Ιωάννης Σακελλαρίου, Αντώνιος Κλαδιάς.

Εισηγητής : Θεόδωρος Θεοφανόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος: Αριθμ.πρωτ.ΥΠΠΟ/ΓΔΑΜΤΕ/84/5552/25.1.2005 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.).

Περίληψη Ερωτήματος:

1. Δύναται το Υπουργείο Πολιτισμού / Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας να μη λάβει υπόψη του την υπ' αριθμ. 8158/4.11.2002 απόφαση του Υπουργείου Μακεδονίας – Θράκης (Υ.ΜΑ.Θ.) κατά το μέρος που με αυτή καθορίστηκαν, σε χαρακτηρισμένο από το Υ.ΜΑ.Θ. ως διατηρητέο (χαρακτηρισμός πρόσοψης) κτίριο στη Θεσσαλονίκη, ειδικοί όροι δόμησης (προσθήκη τριών ορόφων) και, εντεύθεν, να μη χορηγήσει τη σχετική άδεια για την προσθήκη των ορόφων αυτών στο κτίριο τούτο;
2. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ανωτέρω ερώτημα, ισχύει η ίδια απάντηση και για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αποφάσεις χαρακτηρισμού του Υ.ΜΑ.Θ. είχαν εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος του Ν.3028/2002;

Επί του ανωτέρω θέματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Ιστορικό ερωτήματος:

A. Η Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.) υπέβαλε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του ίδιου Υπουργείου το παραπάνω ερώτημα, με το υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ ΓΔΑΜΤΕ/ 84/5552/25.1.2005 έγγραφο της, το οποίο έχει ως εξής:

Θέμα: «Έλεγχος μελετών διατηρητέων κτιρίων από το Υ.ΜΑ.Θ. (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) τα οποία βρίσκονται εντός των ορίων «Ιστορικών Τόπων» κηρυγμένων από το ΥΠ.ΠΟ.».

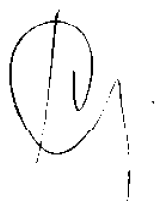
Με την υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ./ΔΙΛΑΠ/Γ/3046/51009/14.10.94 υπουργική απόφαση χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος το Ιστορικό Κέντρο της Θεσσαλονίκης.

Με την υπ' αριθμ. 8158/4.11.2002 απόφαση του Υπουργού Μακεδονίας-Θράκης που δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ.990/Δ/13.11.2002 (η οποία εκδόθηκε μετά την έναρξη ισχύος του Ν.3028/2002 «Περί προστασίας της Πολιτιστικής μας Κληρονομιάς») χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέα η πρόσοψη του κτιρίου που βρίσκεται στην πόλη της Θεσσαλονίκης επί της οδού Κλεισούρας αρ. 5 (εντός του κατά τα ανωτέρω χαρακτηρισμένου ιστορικού τόπου) ιδιοκτησίας Σοφίας Νικολάου, Ηλία Ματζαβίνου και Κωνσταντίνας Μακρή. Με την ίδια απόφαση καθορίστηκαν ειδικοί όροι δόμησης και περιορισμοί δόμησης της ανωτέρω ιδιοκτησίας.

Στις 28.7.2004 διαβιβάστηκε με το με αριθμ. πρωτ. 4305/21.7.2004 έγγραφο του Υπουργείου Μακεδονίας – Θράκης – Δ/ση Κοινωνικής – Πολιτιστικής Ανάπτυξης και Επικοινωνίας – Τμήμα Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας, φάκελος αρχιτεκτονικής μελέτης αποκατάστασης της πρόσοψης του κατά τα ανωτέρω διατηρητέου κτιρίου και προσθήκης καθ' ύψος, προκειμένου η Υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ. να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες και εγκρίσεις σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στα άρθρα 14 και 16 του Ν.3028/2002.

Επειδή σύμφωνα με τις υποβληθείσες μελέτες προβλέπεται μεταξύ άλλων και η προσθήκη τριών ορόφων, όπως άλλωστε όριζε η απόφαση χαρακτηρισμού του Υ.ΜΑ.Θ., η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας έχει την άποψη ότι εν λόγω προσθήκη βλάπτει τα χαρακτηριστικά του ιστορικού τόπου δεδομένου ότι:

«Πρόκειται για χαρακτηριστικό κτίσμα της μεσοπολεμικής περιόδου που εντάσσεται σε ένα συνεχές μέτωπο παλαιών και διατηρητέων από το Υ.ΜΑ.Θ. κτιρίων στην πυρκαυστή ζώνη της Θεσσαλονίκης. Αποτελεί παράδειγμα της αρχιτεκτονικής της περιόδου της ανοικοδόμησης της πόλης μετά την πυρκαγιά του 1917, διατηρώντας τη φυσιογνωμία και την κλίμακα των κτιρίων της δεκαετίας του 1920 στην περιοχή (οδός Κλεισούρας).

Εντάσσεται σε γειτονιά τεχνιτών (χαλκέων), που διατηρείται από τα βυζαντινά χρόνια μέχρι σήμερα.

Αποτελεί σημαντική ενότητα με τη δημιουργία ενιαίου μετώπου με τα γειτονικά κτίρια, σε δρόμο που οδηγεί στη βυζαντινή εκκλησία Παναγία των χαλκέων και συνδέει τον εμπορικό δρόμο της Βενιζέλου- που αποτελεί βασικό άξονα του ιστορικού κέντρου της πόλης- με την οδό Χαλκέων.

Η διατήρηση του συνόλου αυτού συμβάλλει στη διάσωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης της Θεσσαλονίκης».

Η ανωτέρω άποψη της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας έχει διατυπωθεί στο από 16.12.2004 έγγραφο προς την Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων.

Β. Επίσης, με το υπ' αριθμ. 490 (σχετ.527)/23.2.2005 έγγραφο της ίδιας Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων του ΥΠ.ΠΟ., διευκρινίζεται: **α)** ότι μέσα στον κηρυγμένο «ιστορικό τόπο» της Θεσσαλονίκης διασώζεται μεγάλος αριθμός παλιών κτιρίων ή κτισμάτων που προσδίδουν τον ιστορικό χαρακτήρα στην περιοχή, ότι στον ίδιο χώρο ενιάσσεται ο μνημειακός άξονας και η πλατεία Αριστοτέλους, η περιοχή του παλιού εμπορικού κέντρου με τα «Λαδάδικα», ο λιμένας (α' προβλήτας), το κτίριο του τελωνείου (1910) καθώς και οι Αγορές Αθωνος – Βλάλη – Μπεζεστενίου, **β)** ότι στην ως άνω περιοχή περιλαμβάνεται μεγάλος αριθμός διατηρητέων κτιρίων και ειδικότερα το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. το 1983 χαρακτήρισε 218 κτίρια ως διατηρητέα και το Υ.ΜΑ.Θ. μετά το 1986 συμπλήρωσε τον προαναφερόμενο αριθμό με χαρακτηρισμούς μεμονωμένων κτιρίων, περαιτέρω δε το ΥΠ.ΠΟ. έχει χαρακτηρίσει σταδιακά ως «έργα τεχνης» και «ιστορικά διατηρητέα μνημεία» 108 κτίρια, σύμφωνα με τις διατάξεις του, τότε ισχύοντος, Ν.1469/1950 από το έτος 1977 μέχρι το έτος 2002 και **γ)** ότι τα προαναφερόμενα διατηρητέα από το ΥΠ.ΠΟ. 108 κτίρια περιλαμβάνονται στον άνω «ιστορικό τόπο».

II. Κρίσιμες διατάξεις.

A. Στο άρθρο 24 του Συντάγματος 1975/1986/2001 ορίζεται:

«1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας....2....3....4.....5.....6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπον και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών».

Β. Ο πρόσφατος Ν.3028/2002 «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» (Α' 153/28.6.2002) που εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν των άνω συνταγματικών διατάξεων, έχει ως αντικείμενο (**άρθρο 1 παράγραφος 1**) την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας από τους αρχαιολογικούς χρόνους μέχρι σήμερα, η οποία (προστασία) έχει ως σκοπό τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών και την αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος. **Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου** ορίζεται ότι η πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας αποτελείται από τα πολιτιστικά αγαθά που βρίσκονται εντός των ορίων της Ελληνικής Επικρατείας, συμπεριλαμβανομένων των χωρικών υδάτων, καθώς και εντός άλλων θαλασσιών ζωνών στις οποίες η Ελλάδα ασκεί σχετική δικαιοδοσία σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Γ. Περαιτέρω, στα άρθρα 2, 3, 10,12,13,14,16,73 και 75 του ίδιου νόμου ορίζεται:

Άρθρο 2

Εννοια όρων.

«Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α) Ως πολιτιστικά αγαθά νοούνται οι μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δραστηριότητας του ανθρώπου.

β) Ως μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας και των οποίων επιβάλλεται η ειδικότερη προστασία βάσει των εξής διακρίσεων: **αα)**..... **ββ)**..... **γγ)**..... **δδ)**.....**γ)**.....

δ) Ως **ιστορικοί τόποι** νοούνται είτε εκτάσεις στην ξηρά ή στη θάλασσα ή στις λίμνες ή στους ποταμούς που αποτέλεσαν ή που υπάρχουν ενδείξεις ότι αποτέλεσαν το χώρο εξαιρετών ιστορικών ή μυθικών γεγονότων, ή εκτάσεις που περιέχουν ή στις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι περιέχονται μνημεία μεταγενέστερα του 1830, είτε σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης μεταγενέστερα του 1830, τα οποία συνιστούν χαρακτηριστικούς και ομοιογενείς χώρους, που είναι δυνατόν να οριοθετηθούν τοπογραφικά, και των οποίων επιβάλλεται η προστασία λόγω της λαογραφικής, εθνομολογικής, κοινωνικής, τεχνικής, αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους. **ε**.....**στ**.....**ζ**.....».

Άρθρο 3

Περιεχόμενο της προστασίας.

«1. Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας συνίσταται κυρίως:

- α) στον εντοπισμο, την ερευνα, την καταγραφή, την τεκμηρίωση και τη μελέτη των στοιχείων της,
- β) στη διατήρηση και στην αποτροπή της καταστροφής, της αλλοίωσης και γενικά κάθε άμεσης ή έμμεσης βλάβης της,
- γ) στην αποτροπή της παράνομης ανασκαφής, της κλοπής και της παράνομης εξαγωγής,
- δ) στη συντήρηση και την κατά περίπτωση αναγκαία αποκατάστασή της,
- ε) στη διευκόλυνση της πρόσβασης και της επικοινωνίας του κοινού με αυτήν,
- στ) στην ανάδειξη και την ένταξή της στη σύγχρονη κοινωνική ζωή και
- ζ) στην παιδεία, την αισθητική αγωγή και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την πολιτιστική κληρονομιά.

2. Η προστασία των μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων περιλαμβάνεται στους στόχους οποιουδήποτε επιπέδου χωροταξικού, αναπτυξιακού, περιβαλλοντικού και πολεοδομικού σχεδιασμού ή σχεδίων ισοδύναμου αποτελέσματος ή υποκατάστατων τους».

Άρθρο 10

Ενέργειες σε ακίνητα μνημεία και στο περιβάλλον τους

1. Απαγορεύεται κάθε ενέργεια σε ακίνητο μνημείο, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καταστροφή, βλάβη, ρύπανση ή αλλοίωση της μορφής του. 2.....
3. Η εγκατάσταση ή η λειτουργία βιομηχανικής, βιοτεχνικής ή εμπορικής επιχείρησης, η τοποθέτηση τηλεπικοινωνιακών ή άλλων εγκαταστάσεων, η επιχείρηση οποιουδήποτε τεχνικού ή άλλου έργου ή εργασίας, καθώς και η οικοδομική δραστηριότητα πλησίον αρχαίου επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Η έγκριση χορηγείται εάν η απόσταση από ακίνητο μνημείο ή η σχέση με αυτό είναι τέτοια ώστε να μην κινδυνεύει να επέλθει άμεση ή έμμεση βλάβη αυτού λόγω του χαρακτήρα του έργου ή της επιχείρησης ή της εργασίας.
4. Για κάθε εργασία, επέμβαση ή αλλαγή χρήσης σε ακίνητα μνημεία, ακόμη και αν δεν επέρχεται κάποια από τις συνέπειες της παραγράφου 1 σε αυτά, απαιτείται έγκριση που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου.
5. Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης για την αποτροπή άμεσου και σοβαρού κινδύνου είναι δυνατή η επιχείρηση εργασιών αποκατάστασης βλάβης που δεν

αλλοιώνει τα υπάρχοντα κτιριολογικά, αισθητικά και άλλα συναφή στοιχεία του μνημείου χωρίς την έγκριση που προβλέπεται στις παραγράφους 3 και 4, μετά από άμεση και πλήρη ενημέρωση της Υπηρεσίας, η οποία μπορεί να διακόψει τις εργασίες με σήμα της.

6. Στις περιπτώσεις που απαιτείται έγκριση σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αυτή προηγείται από τις άδειες άλλων αρχών που αφορούν την επιχείρηση ή την εκτέλεση του έργου ή της εργασίας και τα στοιχεία της αναγράφονται με ποινή ακυρότητας στις άδειες αυτές. Η έγκριση χορηγείται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή της σχετικής αίτησης...7...8....».

Άρθρο 12.

Οριοθέτηση αρχαιολογικών χώρων.

«1. Οι αρχαιολογικοί χώροι κηρύσσονται και οριοθετούνται ή αναοριοθετούνται με βάση τα δεδομένα της αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα και δημοσιεύεται μαζί με αυτά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2...3...4.Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 6 του άρθρου 10 εφαρμόζονται αναλόγως και για τους αρχαιολογικούς χώρους.....».

Άρθρο 13.

Με το άρθρο τούτο παρέχεται η δυνατότητα θέσπισης ζωνών προστασίας (Α' και Β') μέσα σε αρχαιολογικούς χώρους, οι οποίοι βρίσκονται **εκτός** σχεδίου πόλεως ή **εκτός** ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών.

Άρθρο 14

Αρχαιολογικοί χώροι σε οικισμούς

Οικισμοί που αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους

«1. Στους αρχαιολογικούς χώρους που βρίσκονται **εντός σχεδίου πόλεως ή των ορίων νομίμων υφισταμένων ενεργών οικισμών** είναι δυνατόν να καθορίζονται ζώνες προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13. **Σε μη ενεργούς οικισμούς ή σε τμήματά τους** που βρίσκονται **εντός** σχεδίου πόλεως ή των ορίων νομίμως υφισταμένων ενεργών οικισμών και αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους, υπό την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, απαγορεύεται η ανέγερση νέων κτιρίων και επιτρέπεται η αποκατάσταση ερειπωμένων κτισμάτων, καθώς και η κατεδάφιση εκείνων που έχουν χαρακτηρισθεί ετοιμόρροπα υπό τους όρους των περιπτώσεων β'

και γ' αντιστοίχως της παραγράφου 2 του παρόντος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται σε αυτούς οι υπόλοιπες διατάξεις των παραγράφων 2,3,4 και 5 του παρόντος.

2. Στους ενεργούς οικισμούς ή σε τμήματα τους που αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους απαγορεύονται οι επεμβάσεις που αλλοιώνουν το χαρακτήρα και τον πολεοδομικό ιστό ή διαταράσσουν τη σχέση μεταξύ των κτιρίων και των υπαίθριων χώρων. Επιτρέπεται μετά από άδεια που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του οικείου γνωμοδοτικού οργάνου :

α) η ανέγερση νέων κτισμάτων, εφόσον συνάδουν από πλευράς όγκου, δομικών υλικών και λειτουργίας με το χαρακτήρα του οικισμού,

β) η αποκατάσταση ερειπωμένων κτισμάτων, εφόσον τεκμηριώνεται η αρχική τους μορφή.

γ) η κατεδάφιση υφιστάμενων κτισμάτων, εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του συνόλου ή χαρακτηρισθούν ετοιμόρροπα κατά τις διατάξεις του άρθρου 41

δ) η εκτέλεση οποιουδήποτε έργου στα υφιστάμενα κτίσματα, στους ιδιωτικούς ακάλυπτους χώρους και τους κοινόχρηστους χώρους, λαμβανομένου πάντα υπόψη του χαρακτήρα του οικισμού ως αρχαιολογικού χώρου,

ε) η χρήση κτίσματος ή και των ελεύθερων χώρων του, εάν εναρμονίζεται με το χαρακτήρα και τη δομή τους.

3. Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης για την αποτροπή άμεσου κινδύνου είναι δυνατή η εκτέλεση εργασιών αποκατάστασης βλάβης χωρίς την παραπάνω άδεια μετά από ενημέρωση της Υπηρεσίας, η οποία μπορεί να διακόψει τις εργασίες με σήμα της.

4. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο απαιτούμενη άδεια εκδίδεται πριν από όλες τις άλλες άδειες άλλων αρχών που αφορούν στην εκτέλεση του έργου, σε κάθε περίπτωση μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης, τα δε στοιχεία της αναγράφονται με ποινή ακυρότητας σε αυτές. Η άδεια αλλαγής της χρήσης εκδίδεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες.

5. Στους παραπάνω αρχαιολογικούς χώρους απαγορεύονται δραστηριότητες, καθώς και χρήσεις των κτισμάτων, των ελεύθερων χώρων τους και των κοινόχρηστων χώρων, οι οποίες δεν εναρμονίζονται με το χαρακτήρα και τη δομή των επί μέρους κτισμάτων ή χώρων ή του συνόλου. Για τον καθορισμό της χρήσης κτίσματος ή ελεύθερου χώρου αυτού ή κοινόχρηστου χώρου χορηγείται άδεια με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. **6.....».**

Άρθρο 16

Ιστορικοί τόποι.

«Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, συνοδεύεται από διάγραμμα οριοθέτησης και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτάσεις ή σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης σύμφωνα με τις ειδικότερες διακρίσεις του εδαφίου δ' του άρθρου 2 χαρακτηρίζονται ιστορικοί τόποι. Στους ιστορικούς τόπους εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 12, 13, 14 και 15».

Άρθρο 73

Μεταβατικές και ειδικές διατάξεις.

«1...2...3...4...5...6...7...8...9...10. Πολιτιστικά αγαθά που έχουν χαρακτηριστεί ως προστατευόμενα σύμφωνα με τις διατάξεις της προϊσχύσασας νομοθεσίας προστατεύονται στο εξής κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου...11.12. Προκειμένου περί ακινήτων ή εκτάσεων πολλαπλώς χαρακτηρισμένων υπερισχύουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου, εφόσον πρόκειται για μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους ή ιστορικούς τόπους. 13...14...15...16...17...»

Άρθρο 75.

«Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως . εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις. Κάθε διάταξη νόμου αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου καταργείται.....».

Δ. Από τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1469/1950 «Περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830», που ίσχυσε μέχρι της 27.6.2002, δηλαδή την προηγούμενη ημέρα της ενάρξεως ισχύος του Ν.3028/2002, προκύπτει ότι δι' αυτού σκοπείται, των μεταξύ άλλων, η προστασία των ιστορικών τόπων, ο χαρακτηρισμός των οποίων γίνονταν με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, εκδιδόμενη μετά από γνώμη του αρμοδίου Αρχαιολογικού Συμβουλίου και δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ε. Με το Π.Δ.161/1984 «Ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων Πολιτισμού και Υ.Χ.Ο.Π.» (Α' 54/1984), που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του Ν.1266/1982, μεταφέρθηκαν από το ΥΠ.ΠΟ. στο Υ.Χ.Ο.Π. (ήδη Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) οι εξής αρμοδιότητες (άρθρο 1 του Π.Δ. τούτου):

α. Ο χαρακτηρισμός τόπων που παρουσιάζουν ιδιαίτερο φυσικό κάλλος (παρ.2 του άρθρου 1 του Ν.1469/1950).

β. Η έγκριση για ανέγερση οικοδομημάτων σε τόπους που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (εξαιρουμένων των ιστορικών και αρχαιολογικών) (παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν.1469/1950).

γ. Η προστασία των τόπων που χαρακτηρίζονται ή έχουν ήδη χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού ως ιστορικοί καθώς και η έγκριση για εκτέλεση οποιουδήποτε έργου σ' αυτούς τους τόπους (άρθρο 5 του Ν.1469/1950). Οι όροι και περιορισμοί δόμησης στους ιστορικούς τόπους ορίζονται από το Υ.Χ.Ο.Π. (ήδη Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.), μετά από προηγούμενη γνωμοδότηση του ΥΠ.ΠΟ. που διατυπώνεται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τον υποβολή του σχετικού ερωτήματος. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής νομίμως ορίζονται οι όροι και περιορισμοί δόμησης χωρίς τη γνωμοδότηση του ΥΠ.ΠΟ..

δ. Όπου απαιτείται, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται στο Υ.Χ.Ο.Π. (ήδη Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) με τα πιο πάνω εδάφια β και γ απλή ή σύμφωνη γνώμη του Αρχαιολογικού Συμβουλίου. αυτή η αρμοδιότητα του Αρχαιολογικού Συμβουλίου μεταφέρθηκε στις Επιτροπές Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (Ε.Π.Α.Ε.) των οικείων Πολεοδομικών Υπηρεσιών.

Στο άρθρο 2 του ίδιου Π.Δ./τος ορίζεται ότι η απόφαση του ΥΠ.ΠΟ. για το χαρακτηρισμό ιστορικών τόπων, εκδίδεται μετά από γνώμη του Υ.Χ.Ο.Π. (ήδη Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) που διατυπώνεται μέσα σε προθεσμία ενός μηνός και ότι το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου γ του προηγούμενου άρθρου, δηλαδή του άρθρου 1, ισχύει αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

ΣΤ. Με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του Ν.1577/1985 «Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός», όπως ισχύει, προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογική έκθεση της αρμοδίας Υπηρεσίας του Υπουργείου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, **μπορεί να χαρακτηρίζονται ως διατηρητέα μεμονωμένα κτίρια ή τμήματα κτιρίων ή συγκροτήματα κτιρίων, ως και στοιχεία του περιβάλλοντος χώρου αυτών,** όπως επίσης και στοιχεία του φυσικού ή ανθρωπογενούς περιβάλλοντος χώρου, όπως αυλές, κήποι, θυρώματα και κρήνες, καθώς και μεμονωμένα στοιχεία πολεοδομικού (αστικού ή αγροτικού) εξοπλισμού ή δικτύων, όπως πλατείες, κρήνες, διαβατικά, λιθόστρωτα, γέφυρες που βρίσκονται εντός ή εκτός οικισμού, για το σκοπό που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο του άρθρου τούτου (διατήρηση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ιστορικής, πολεοδομικής, αρχιτεκτονικής, λαογραφικής, κοινωνικής και αισθητικής φυσιογνωμίας τους) **και να**

καθορίζονται ειδικοί όροι προστασίας και περιορισμοί δόμησης και χρήσης, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του νόμου αυτού και από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη.

Ζ. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 445 του Π. Δ/τος της 14.7/27.7.1999 «Κώδικας Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας» (Δ' 580/1999) ορίζεται: «4. Δεν θίγονται από τις διατάξεις του Ν.1577/1985 ειδικές διατάξεις για την προστασία αρχαιολογικών χώρων, οικισμών ή τμημάτων οικισμών, μεμονωμένων κτιρίων ή περιοχών, για τη διατήρηση της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς ή την προστασία περιοχών χαρακτηρισμένων ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους».

Η. Στο άρθρο 2 του Π.Δ.358/1986 «Καθορισμός αρμοδιοτήτων Υπουργείου Βορείου Ελλάδος» (Α' 158/1986) ορίζονται οι αρμοδιότητες των Υπουργείων, όπως προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, που περιέρχονται στο Υπουργείο Βόρειας Ελλάδας (ήδη Μακεδονίας-Θράκης), εφόσον έχουν ως αντικείμενο τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την περιοχή της αρμοδιότητάς του. Ειδικότερα στην παράγραφο δ του άρθρου 2 του άνω Π.Δ. ορίζονται οι αρμοδιότητες που περιέρχονται στο Υπουργείο αυτό από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.: 'Ητοι:

αα) Από τις αρμοδιότητες του άρθρου 4 παρ. 1 και 2 του Ν.1577/1985 ασκεί τις ακόλουθες:

Το χαρακτηρισμό κτιρίων ως διατηρητέων ή οικισμών ή τμημάτων αυτών ως παραδοσιακών λόγω του ιδιαίτερου ιστορικού, λαογραφικού, πολεοδομικού, αισθητικού και αρχιτεκτονικού χαρακτήρα τους και τη θέσπιση όρων και περιορισμών δόμησης τους.

ββ) Από τις αρμοδιότητες του άρθρου 4 παρ. 3 του Ν.1577/1985 ασκεί τις ακόλουθες:

Την αναστολή σε οικισμούς ή περιοχές τους κάθε εργασίας ανέγερσης νέων κτιρίων, κατεδάφισης ή επισκευής προσθήκης, αλλαγής εξωτερικής εμφάνισης υφισταμένων κτιρίων καθώς και κάθε εργασίας υποδομής του οικισμού, όταν πρόκειται να συνταχθεί οριστική πολεοδομική μελέτη ή και ειδικός κανονισμός δόμησης

γγ) Ο χαρακτηρισμός τόπων που παρουσιάζουν ιδιαίτερα φυσικό κάλλος, ο καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης τους και η έγκριση για ανέγερση οικοδομημάτων στους τόπους αυτούς, με εξαίρεση τους ιστορικούς και τους αρχαιολογικούς (άρθρ. 1 παρ.1 και 2 του Ν.1469/1950 και άρθρ. 1 περ.α και β του Π.Δ. 161/1984).

δδ) Η προστασία των τόπων που χαρακτηρίζονται ή έχουν χαρακτηριστεί ήδη από το Υπουργείο Πολιτισμού ως ιστορικοί, καθώς και ο ορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτών (άρθρο 1 περ. γ του Π.Δ.161/1984).

θ. Τέλος, σύμφωνα με το **άρθρο 8 παρ. 3 στοιχείο Β αριθμ. 7 και 11 του Π.Δ.331/2001 «Οργανισμός του Υπουργείου Μακεδονίας – Θράκης» Α'221)** στο Τμήμα Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Δ/σης Πολιτιστικής Ανάπτυξης και Επικοινωνίας του Υπουργείου Μακεδονίας – Θράκης υπάγεται ο χαρακτηρισμός κτιρίων ως διατηρητέων ή οικισμών ή τμημάτων αυτών ως παραδοσιακών, λόγω του ιδιαίτερου ιστορικού, λαογραφικού, πολεοδομικού, αισθητικού και αρχιτεκτονικού χαρακτήρα τους και στη θέσπιση όρων και περιορισμών δόμησης τους (αριθμ.7) **και η προστασία των τόπων που χαρακτηρίζονται ή έχουν ήδη χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού ως ιστορικοί, καθώς επίσης ο ορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτών και η έγκριση για την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου σ' αυτούς τους τόπους (αριθμ. 11).**

III. Από το συνδυασμό και την αλληλουχία των άνω διατάξεων συνάγονται τα εξής:

A. Με τις άνω συνταγματικές διατάξεις ο συντακτικός νομοθέτης, αναγνωρίζοντας τη σημασία της διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας, καθιέρωσε, για πρώτη φορά, αυξημένη προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, δηλαδή των μνημείων και λοιπών στοιχείων που προέρχονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα και συνθέτουν την ιστορική, καλλιτεχνική, τεχνολογική και εν γένει την πολιτιστική κληρονομιά. Η προστασία της κληρονομιάς αυτής συνίσταται στη διατήρηση στο διηνεκές αναλλοίωτων τόσο που παραπάνω μνημείων και κάθε στοιχείου του πολιτιστικού περιβάλλοντος και συνεπάγεται τη δυνατότητα επιβολής και των αναγκαίων μέτρων και περιορισμών της ιδιοκτησίας (**Σ.τ.Ε. Ολομ.2801/1991, Σ.τ.Ε.3050/2004 κ.α.**). Εκ τούτου παρέπεται και το ότι οι υφιστάμενες νομικές διατάξεις και ρυθμίσεις προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, δεν μπορεί να καταργηθούν ούτε να τροποποιηθούν, πλην αν η τροποποίηση αυτή εισάγει καθεστώς περισσότερο προστατευτικό και ευνοϊκό για την κληρονομιά αυτή. (**Πρβλ. και Ολομ. Σ.τ.Ε. 10/1988, 2526/2003 κ.α., Γνμδ. Ν.Σ.Κ. 277/2004.**)

B. Σε εκτέλεση των συνταγματικών αυτών διατάξεων εκδόθηκε ο Ν.3028/2002, ο οποίος διαλαμβάνει σαφείς και ουσιώδεις ρυθμίσεις για την, εκ μέρους του Υπουργείου Πολιτισμού, προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η προστασία αυτή αποσκοπεί στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών καθώς και την αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος. Στην άνω πολιτιστική

κληρονομιά συμπεριλαμβάνονται και οι ιστορικοί τόποι και δη τόνον εκείνοι που έχουν χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν.3028/2002 συναφείς διατάξεις, όσον και εκείνοι που χαρακτηρίζονται διοικητικά κατά τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν.3028/2002.

Γ. Με το άρθρο 1 περ. γ' του Π.Δ. 161/1984, που η ισχύς του άρχισε από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, **μεταφέρθηκε** στο Υ.Χ.Ο.Π. και, εν συνεχεία, στο Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. **η προστασία των τόπων** οι οποίοι χαρακτηρίζονται ή είχαν χαρακτηριστεί προηγουμένως από το ΥΠ.Π.Ο. **ως ιστορικοί**, καθώς **και η έγκριση για την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου** στους τόπους αυτούς. **Οι όροι και περιορισμοί δομήσεως** στους ιστορικούς τόπους ορίζονταν υπό του Υ.Χ.Ο.Π., ήδη Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., έπειτα από προηγούμενη γνωμοδότηση του ΥΠ.Π.Ο., που διατυπώνονταν μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από της υποβολής του σχετικού ερωτήματος. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής νομίμως ορίζονταν από το Υ.Χ.Ο.Π. (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.) οι όροι και περιορισμοί δόμησης χωρίς τη γνωμοδότηση του ΥΠ.Π.Ο..

Δ. Μετά την ισχύ του Π.Δ. 356/1986, περιήλθαν στο Υπουργείο Βόρειας Ελλάδας, ήδη Μακεδονίας – Θράκης, όσον αφορά την περιοχή της αρμοδιότητάς του, οι αρμοδιότητες του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. του άρθρου 1 περ. γ του Π.Δ. 161/1984, δηλαδή η προστασία των τόπων που χαρακτηρίζονταν ή είχαν χαρακτηριστεί ήδη από το ΥΠ.Π.Ο., ως ιστορικοί, καθώς και ο ορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτών.

Ε. Σύμφωνα και με το άρθρο 2 του Αστικού Κώδικα η κατάργηση νόμου επέρχεται με άλλο νόμο νεότερο. Η κατάργηση αυτή είναι ρητή (άμεση), όταν ο νεότερος νόμος περιλαμβάνει ειδική διάταξη περί κατάργησης του παλαιότερου, είτε σιωπηρή (έμμεση), όταν από το περιεχόμενο του νεότερου νόμου προκύπτει σαφώς, ότι τούτο είναι ασυμβίβαστο προς το αντίστοιχο του παλαιότερου. Κατά τη νομολογία, σιωπηρή κατάργηση νόμου υφίσταται, όταν εκ της εννοίας του περιεχομένου του νεότερου νόμου προκύπτει, σαφώς, ότι αυτός σκοπεί την κατάργηση του αντίθετου προς αυτόν προγενεστερού (Ολ. Α.Π. 310/1966 Νο.Β.14.882). Από τα ανωτέρω σε συνδυασμό και με τη διάταξη του άρθρου 75 του Ν.3028/2002, παρέπεται σαφώς ότι από την έναρξη της ισχύος του νόμου τούτου η αρμοδιότητα για την **προστασία των ιστορικών τόπων**, που είχαν μέχρι τις 27.6.2002 χαρακτηριστεί ή μετά την ημερομηνία αυτή θα χαρακτηρισθούν από το ΥΠ.Π.Ο., καθώς **και για την προηγούμενη έγκριση για την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου** σ' αυτούς δεν ανήκει πλέον στο Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. (ή λόγω περιοχής αρμοδιότητας στο Υ.Μ.Α.Θ.), αλλά περιήλθε στο ΥΠ.Π.Ο.. Ειδικότερα, ως

προς την προστασία των άνω ιστορικών τόπων από το ΥΠ.ΠΟ. εφαρμόζονται, κατόπιν της ρητής παραπομπής του άρθρου 16 του Ν.3028/2002, οι εξής διατάξεις του νόμου τούτου:

α) Το άρθρο 12 που αναφέρεται στους αρχαιολογικούς χώρους (διαδικασία χαρακτηρισμού) και την προστασία τούτων, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 6 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, που εφαρμόζονται λόγω της ρητής προς τούτο παραπομπής της παραγράφου 4 του άρθρου τούτου (άρθρου 12).

β) Το άρθρο 10 (παράγραφοι 1 έως 6) που αναφέρεται στις επεμβάσεις σε ακίνητα μνημεία και στο περιβάλλον και, επομένως, και σε επεμβάσεις σε αρχαιολογικούς χώρους ή ιστορικούς τόπους (συνδυασμός διατάξεων άρθρων 16,12 παρ. 4 Ν.3028/2002).

γ) Το άρθρο 13 που αναφέρεται σε χερσαίους αρχαιολογικούς χώρους ή ιστορικούς τόπους εκτός σχεδίου πόλεως ή εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών και στη δυνατότητα θέσπισης ζωνών προστασίας (Α και Β) στους χώρους και τόπους αυτούς.

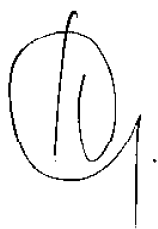
δ) Το άρθρο 14, που αναφέρεται στη δυνατότητα καθορισμού ζωνών προστασίας κατά τις διατάξεις του άρθρου 13, μέσα σε ιστορικούς τόπους που βρίσκονται σε σχέδιο πόλεως ή μέσα στα όρια νομίμως υφισταμένων ενεργών οικισμών (παρ. 1 εδάφιο πρώτο). Περαιτέρω, το ίδιο άρθρο αναφέρεται (παρ.1 εδάφιο δεύτερο) σε μη ενεργούς οικισμούς ή σε τμήματά τους που βρίσκονται μέσα σε σχέδιο πόλεως ή μέσα στα όρια νομίμως υφισταμένων ενεργών οικισμών και αποτελούν ιστορικούς τόπους, για τους οποίους (μη ενεργούς οικισμούς) εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2,3,4 και 5 του ίδιου άρθρου. Τέλος, το ίδιο άρθρο αναφέρεται (παράγραφος 2) τόσο στις επεμβάσεις που απαγορεύονται όσο και σ' αυτές που επιτρέπονται σε ενεργούς οικισμούς ή σε τμήματά τους που αποτελούν ιστορικούς τόπους, καθώς και στους προαναφερθέντες στην παράγραφο 1 μη ενεργούς οικισμούς.

ε) Το άρθρο 15 που αφορά τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικούς τόπους.

ΣΤ) Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του Ν.3028/2002 και έχει κριθεί συναφώς από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας (απόφαση υπ' αριθ.2175/2004 σκέψη αριθμ.23), η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 14 αναφέρεται σε επεμβάσεις σε οικισμούς (ενεργούς ή μη) μεταξύ των ετών 1453 και 1830 μ.Χ., των οποίων το σύνολο ή μέρος αποτελεί είτε αρχαιολογικό χώρο είτε ιστορικό τόπο. Εκ τούτου παρέπεται σαφώς ότι σε περίπτωση που οι χαρακτηρισμένοι

ιστορικοί τόποι δεν περιέχουν (εν όλω ή εν μέρει) οικισμούς (ενεργούς ή μη) μεταξύ των ετών 1453 και 1830 μ.Χ., τότε δεν μπορεί, από το νόμο, να εφαρμοσθούν για την προστασία των τόπων αυτών, οι άνω διατάξεις του άρθρου 14 και ιδιαίτερα οι διατάξεις της παραγράφου 2 αυτού. Από αυτό συνάγεται, περαιτέρω, ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, για την προστασία των ιστορικών τόπων αυτών θα εφαρμοσθούν οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 6 του άρθρου 10 του Ν.3028/2002, στο οποίο παραπέμπει ρητά το, εφαρμοζόμενο και για τους ιστορικούς τόπους, άρθρο 12 του ίδιου νόμου.

Ζ. Κατά τη δοθείσα από το Συμβούλιο της Επικρατείας πάγια ερμηνεία στις ισχύουσες μέχρι της 27.6.2002 σχετικές αρχαιολογικές διατάξεις (Κ.Ν.5351/1932, Ν.1469/1950 κ.α.), σε συνδυασμό με τις συναφείς προς αυτές διατάξεις πολεοδομικού και εν γένει οικιστικού περιεχομένου, η άδεια του Υπουργείου Πολιτισμού για την εκτέλεση οιοδήποτε έργου πλησίον αρχαίου ή νεότερου μνημείου αποτελεί το νόμιμο έρεισμα για τη νομιμότητα και ισχύ της εκ μέρους των Υπηρεσιών του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή κατά περίπτωση του Υ.ΜΑ.Θ., έκδοση οικοδομικής ή άλλης άδειας για την εκτέλεση του έργου τούτου. Η έλλειψη ή η ανάκληση της άδειας αυτής του ΥΠ.ΠΟ. επιφέρει καθ' εαυτήν, ανεξαρτήτως αν έχει ανακληθεί ή όχι η ως άνω άδεια του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή του Υ.ΜΑ.Θ., τη διακοπή των οικοδομικών εργασιών και σε κάθε περίπτωση επιτρέπει στα όργανα του ΥΠ.ΠΟ. να εκδίδουν πράξη διακοπής των οικοδομικών και οιοδήποτε άλλων εργασιών (**ΣτΕ 2519/1982, 1245/1987, 3402/1989, 3741/1992, 869/1993 κ.α.**). Περαιτέρω, όπως έχει κριθεί από το ΣτΕ (**απόφαση 1191/1996**), επί παραλλήλων χαρακτηρισμών ενός χώρου από το ΥΠ.ΠΟ. και το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., δεσπότης χαρακτηρισμός είναι ο γενόμενος από το ΥΠ.ΠΟ., γιατί ενόψει της συνταγματικής προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, συνεπάγεται ισχυρότερο καθεστώς προστασίας του χώρου τούτου. Προς την άνω ερμηνεία των διατάξεων τούτων στοιχείται και η παράγραφος 4 του άρθρου 445 του άνω Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας, περί του ότι δεν θίγονται από τις διατάξεις του Ν.1577/1985 οι ειδικές διατάξεις περί αρχαιολογικών χώρων, οικισμών, τόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και επομένως και των ιστορικών τόπων. Ηδη, ο Ν.3028/2002 (άρθρο 73 παρ. 12) ρητώς πλέον ορίζει την υπεροχή των διατάξεων τούτου που αφορούν χαρακτηρισμούς ακινήτων ή εκτάσεων που περιέχουν μνημεία ή αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους ή ιστορικούς τόπους, έναντι των χαρακτηρισμών των αυτών ακινήτων ή εκτάσεων από άλλους φορείς (κρατικούς κ.α.).

IV. Κατ' ακολουθίαν των προσκεθέντων (ιστορηθέντος πραγματικού και γενομένων δεκτών ως προς την έννοιαν των άνω διατάξεων) κατά την ομόφωνη γνώμη του παρόντος Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στα τιθέμενα ερωτήματα αρμόζουν οι εξής απαντήσεις:

A. Επί του πρώτου ερωτήματος.

Από τις οικείες διατάξεις του Ν.3028/2002 θεσπίστηκε, όπως και προηγουμένως με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1469/1950, η προστασία των ιστορικών τόπων αυτοτελώς. Η αρμοδιότητα για την προστασία των τόπων αυτών, καθώς και για την προηγούμενη έγκριση οποιουδήποτε έργου - υπό την ευρυτάτη του άρου τούτου έννοια και όχι μόνο υπό την έννοια του άρθρου 681 του Αστικού Κώδικα-σ' αυτούς, ανήκει, από της 28.6.2002, αποκλειστικά στο Υπουργείο Πολιτισμού. Εκ τούτου και των ως άνω συνταγματικών διατάξεων παρέπεται ότι το ΥΠ.ΠΟ. έχει όχι μόνο δικαίωμα αλλά και υποχρέωση να παρεμβαίνει για την προστασία των ιστορικών τόπων και την έγκριση εκτέλεσης οποιουδήποτε έργου στους τόπους αυτούς.

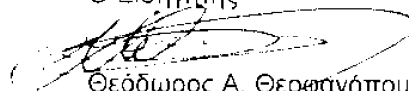
Εν προκειμένω, στην υπόθεση του άνω ιστορικού τόπου του Ιστορικού Κέντρου της Θεσσαλονίκης η αρμοδία Υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ. έχει υποχρέωση να μη λάβει υπόψη της και εν γένει να μη δεσμευθεί από το σκέλος της ως άνω απόφασης του Υ.ΜΑ.Θ., η οποία επέτρεψε την προσθήκη τριών ορόφων στο διατηρητέο, από το ίδιο Υπουργείο (Υ.ΜΑ.Θ.), κτίριο της οδού Κλεισούρας αριθμ. 5 που βρίσκεται στον ίδιο ιστορικό τόπο, και να εξετάσει το άνω αίτημα του ενδιαφερομένου, δηλαδή την προσθήκη των τριών ορόφων στο κτίριο τούτο, υπό το πρίσμα των άνω συνταγματικών διατάξεων και των οικείων διατάξεων του Ν.3028/2002. Όμως, ως εκ του γεγονότος ότι στον ως άνω ιστορικό τόπο δεν συμπεριλαμβάνεται, κατά το διδόμενο με το έγγραφο του ερωτήματος πραγματικό, οικισμός της χρονικής περιόδου 1453 έως και 1830 μ.Χ. - ο οποίος, αν υπήρχε, θα έπρεπε, βεβαίως, σύμφωνα με τα κριθέντα από την πιο πάνω υπ' αριθμ. 2175/2004 απόφαση της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας να περιέχει (περιβάλλει) το άνω διατηρητέο κτίριο - συνάγεται, περαιτέρω, ότι η άνω Υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ. κατά την εξέταση του αιτήματος τούτου των ενδιαφερομένων δεν θα εφαρμόσει το άρθρο 14 του Ν.3028/2002, αλλά μόνο το άρθρο 10 του ίδιου νομου και, βεβαίως, μετά προηγούμενη *πίμηση* της διαδικασίας που διαλαμβάνεται στο άρθρο τούτο (άρθρο 10).

B. Επί του δεύτερου ερωτήματος.

Το ερώτημα τούτο δεν συνδέεται προς ορισμένα πραγματικά περιστατικά συγκεκριμένης υπόθεσης, όπως απαιτούν ρητά προς τούτο οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 6 του Ν.3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» (Α'324/2002). Κατά συνέπειαν, ως εκ της αοριστίας αυτής του ερωτήματος τούτου το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους δεν μπορεί να γνωμοδοτήσει επ' αυτού.

Ο Εισηγητής

Θεόδωρος Α. Θεοφανόπουλος

Νομικός Σύμβουλος Ν.Σ.Κ.

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Αθήνα, 31-8-2005

Ο Πρόεδρος

